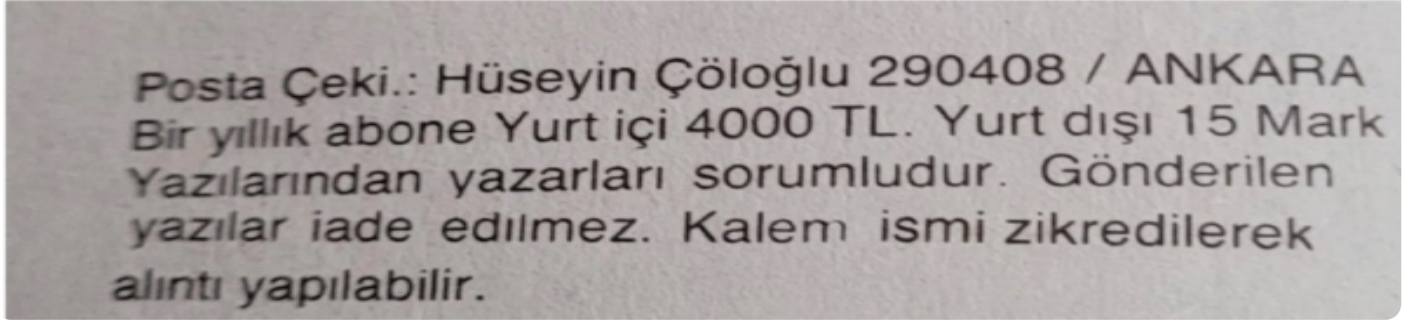

KUR'AN'DA İSLAM'IN ÖZÜ ÖZETİ

kurandakiislam.org — Abdullah Ergin

KALEM DERGİSİ 1. Sayı Ocak 1988 KUR'AN'LA YAŞAMAK Hürrem Murat/Süleyman Kalkan

Yazar: Abdullah Ergin

KUR'AN'LA YAŞAMAK

Günümüz İslam Toplumuna şöyle bir göz atıldığında, birlik içinde olması gereken bu toplumun derin ayrılıklar içinde olduğu görülecektir.

Ama, aynı zamanda, bu ayrılıklara karşın Müslümanların, Kitapları Kur'an'a bağlılık konusunda birlik içinde oldukları da görülecektir. Zahiren, Müslümanlar birbirlerini Kur'an'a göre yaşamaya çağırmaktadır. Kur'an gece gündüz okunmakta, tecvit üzere okunması konusunda azami titizlik gösterilmekte, güzel Kur'an okuma yarışmaları düzenlenmektedir. Kur 'ani mesaja ilişkin ciltler dolusu kitaplar yayınlanmaktadır.

Camilerde ve dini toplantılarda Kur'an 'in üstünlüğü konusunda nutuklar atılmaktadır.

"Kur'an mucizesi konusunda hemfikir olmayan yok gibidir.

Ancak, daha yakından bakıldığında, bütün bu güzel nutuklara ve törenlere, yayınlanan kitaplara, sarfedilen çabalara karşın Kur'an'ın Müslümanlar üzerinde çok fazla etkili olmadığı da anlaşılacaktır.

Müslümanlar Kur'an'ı okumaktadırlar, ancak ne hallerinde bir kıpırdanma ne gözlerinde yaş ve ne de hayatlarında bir değişme görülememektedir. Kur'an bu insanlara etki etmiyor gibidir.

Oysa Kur'an'la ilk kez muhatap olanların durumlarıyla, günümüz Müslümanlarının bu durumu arasında kesin bir çelişki gözlemlenmektedir. O ilk nesil, Kur 'ani mesaj karşısında gözyaşlarını tutamamış, kalpleri atmaya, bedenleri titremeye başlamıştı. Bununla da kalmamış, hayatları hal ve hareketleri tümüyle değişmişti. Düşünce yapıları, hayata bakış tarzları değişmişti. Yalnızca fert olarak değil, toplum olarak değişmişlerdi. Kur'an'ın vahyedilişini izleyen 100 yıl boyunca bu değişiklikler yaşanmıştı. Kur 'ani mesajın özü olan **La ilahe illallah** çağrısı onları evlerinden dışarıya çıkarmış, bu çağrı, dünyanın bir ucundan öbür ucuna kadar ulaştırılmıştı. Kur'an'ın mucizesi ve etkisiydi bu.

Oysa günümüzde, Kur'an'ı okuyan, ona bağlı olduğunu iddia eden fert ve toplumlarda bu tür değişiklikler görülemiyor. O zaman insanın aklına şu soru geliyor: Acaba Kur'an insanları ve toplumları değiştirme gücünü mü yitirdi?

Yoksa biz Kur 'ani gerçeği mi yitirdik? Bugün İslam toplumunun karşı karşıya bulunduğu en can alıcı sorun budur, İnanıyoruz ki, Kur'an, kalpleri, zihinleri ve insanları harekete geçirme, onları değiştirme gücünü yitirmemiştir. Sorun Kur'an'da değil bizdedir. Kur'an'a gösterdiğimiz zahiri bağlılığa karşın, bizler Kur 'ani gerçeği yitirmiş

bulunuyoruz. Öyleyse oturup, Kur'an'ın ne olduğunu, Kur'an'a göre yaşamının ne anlama geldiğini araştırmamız gerekiyor.

Kur'an bildiğimiz kitaplara benzemez. Kur'an'da Yaratıcı bizimle konuşur. Kur'an'la geçirilen zaman, bir anlamda, Allah ile geçirilen zaman demektir. Kur'an'la muhatap olan ilk nesil, Allah'ın kendileriyle, Kur'an ayetleri aracılığı ile konuştuğuna kesin olarak iman etmişlerdi. Bu nedenle de onlar Allah'ın kendilerine söylediklerine kayıtsız kalamıyorlardı. Onlar Kur'an'ı okurken ve dinlerken Allah'ın varlığını içlerinde hissediyorlardı. Daha önce Yaratıcıya kayıtsızlık içinde olan bu insanlar şimdi ona kesin olarak iman ediyorlardı. İkinci olarak, Kur'an onlar için bir tarih kitabı değildi. Ayetler, onlar yaşarken vahyediliyordu. Kur'an'ın getirdiği her mesaj onların hayatları ve sorunlarıyla yakından ilişkiliydi. Daha da önemlisi Kur'an onlar için iki kapak arasına sıkıştırılmış bir "kitap" değildi. Yıllar boyu, bizim sahip olduğumuz gibi bir kitapları olmamıştı. Onların sahip olduğu şey Kur'an'ın Vahyedicisine kesin bir teslimiyet duygusuydu. Onlar dilbilgisi (gramer) ve dilin incelikleri konusuna takılıp kalmıyorlardı.

Bizim şu anda sahip olduğumuz ciltler dolusu tefsirlere ve kitaplara da sahip değillerdi. Fakat onlar Kur 'ani mesajın Özünü, insanı neye çağırdığını çok iyi kavramışlardı.

Ayrıntıları bir yana bırakacak olursak, Kur'an'ın onlardan tek bir talepte bulunduğu görülür: Alemlerin Rabbine tam bir teslimiyet içinde olmak ve sahip oldukları her şeyi O'na adamak. Bir kez Kur'an'ın Allah sözü, Allah'ın da insanların yegâne Rabbi ve Yaratıcısı olduğunu kabullendikten sonra insanın, sahip olduğu şeyler hakkındaki tüm iddialarından vazgeçmesi gereklidir. Kur'an'ın mesajı kabul ettikten sonra, "bu el benim elim, bu gözler benim gözüm, bu beden benim bedenim, bu mal ve servet benim malım ve servetim" deme hakkı yoktur. Çünkü **"Allah, inananlardan, mallarını ve canlarını, cennet karşılığında satın almıştır"** (9/111).

İşte bu nedenledir ki, Kur'an yalnızca okunmak için var olan bir kitap değildir. O insanları, Allah'a teslim olmaya çağırmaktadır. Allah bizi Kur 'ani gerçek ve doğru yol (Hüda) konusunda insanlara şahit olarak seçmiştir. Klasik anlamda, yalnızca "takva ve teslimiyet" yetmemektedir. Kur'an'ın ilk mesajı "İKRA" (OKU) idi. **"Rabbinin adına oku."** Bu devrimci bir mesajdı. Bununla bütün bilgilerin, eylemlerin, hayatın Yaratan Rab adına olması gerektiği vurgulanmak isteniyordu. "Oku" emri ile kastedilen yalnızca, koltuğa oturup okumak değildi. Kur 'ani mesajın insanlara ulaştırılması kastediliyordu. Ardından, **"Kalk ve uyar ve Rabbini yücelt"** mesajının gelişi de bunu vurguluyordu. Bugün bizim uzun uzadıya kafa yorduğumuz gereksiz ayrıntılar yoktu o zaman, Yine bugün bizim bir bütün olarak okuduğumuz Kitap yoktu o zaman.

İşte ilk muhataplarını yepyeni bir kimliğe büründüren bu Kur 'ani gerçektir. Bu Kur 'ani mesaj sayesinde, Mekke'nin tüccar ve esnafı, Arabistan'ın çobanları ve Medine'nin ziraatçıları yüzyıl içinde insanlığın önderleri olmuşlardı. Onları bu denli değiştiren şey neydi?

Onları değiştiren şey, Kur'an'a yalnızca okunacak ve hayran kalınacak bir kitap olarak bakmamaları; insanı tüm varlığı ile Yaratıcıya teslim olmaya, Kur 'ani mesajı tüm insanlığa ulaştırmaya çağırarak bir dava ve amaç anlayışına sahip olmalarıydı.

Kur'an bir ışıktır. Bu ışık ihtiyaç duyan herkese ulaştırılmalıdır. Kur'an bir zikir (hatırlatma/öğüt) dir. Bu zikir her eve, öğüt almak isteyen her kadın ve erkeğe götürülmelidir. Bunu yapmak bizim görevimizdir. İşte bu anlayış sayesinde ki, Kitabın ilk muhatapları, kısa sürede dünyaya egemen olan, yerinde duramaz ve dinamik bir topluma dönüşmüştü.

Ne yazık ki, bugün, İslam Toplumu olarak, Kur 'ani özün bu üç özelliğini kaybettiğimiz söylenebilir. Evet bizler de Kur'an okuyoruz, ama, geçmişe ait bir kitap gibi, bir tarih kitabı gibi. Kendimizi onunla tedavi etmek istiyoruz, ancak, ona yalnızca

fiziki hastalıklarımız için başvuruyoruz. Kur'an bizim için yaşayan bir kitap değil.

Kur'an'ı okurken, Allah'ın bizimle konuştuğunun bilincine varıyor muyuz?

Hz. Muhammed (a.s)'in son peygamber olduğuna ve ondan sonra da peygamber ve kitap gelmeyeceğine nasıl inanıyorsak, şuna da kesin olarak inanmalıyız ki, Kur'an, 1400 yıl önce, insanlık ve insanlığın sorunlarıyla nasıl ilgili ise bugün de aynı şekilde ilgilidir.

Kur'an'ı yaşamak istiyorsak şu üç şeyi akıldan çıkarmamalıyız:

Birinci olarak, hayatımız Kur'an'la değişecektir. İbrahim (a.s.)'in deyişiyle, "**Ben yüzümü gökleri ve yeri Yaratana çevirdim**" (6/79). İkincisi, Kur'an bizden canımızı ve sahip olduğumuz her şeyi istemektedir. "**Bizim kulluğumuz, hayatımız, ölümümüz, hepsi Alemlerin Rabbi Allah içindir.**" (6/162). Üçüncü olarak, tüm yanlış hal ve hareketlerimizi değiştirmeye hazırlıklı ve istekli olmamız gerekmektedir. İlk nesil devamlı olarak kendilerini değiştirmeye ve Kur'an'ın emirlerini uygulamaya çağırılıyordu. "**Rabbi ona teslim ol' dediğinde, 'Ben Alemlerin Rabbine teslim oldum' dedi**" (2/131).

Bugün bizim hayatımızda tek bir hedefimiz yok. Namazlarda bir kıbleye dönüyor olabiliriz, ancak hayatımızda birçok kıbleler var. Hayatlarımız topyekûn olarak Yaraticıya adanmış değil. Hayatımızı birçok bölümlere ayırmış durumdayız. "Şu kadarı Allah için, şu kadarı dünyevi amaçlar için". Ve nihayet Kur'an'ın mesajın özünü yitirmişiz. Diğer dinlere benzetmişiz dinimizi. Bu konuda Kur'an'ın verdiği örnek ne kadar çarpıcıdır. "**Kendilerine Tevrat öğretildiği halde, onun gereğini yapmayanların durumu, sırtına kitap yüklenmiş merkebin durumu gibidir.**" (62/5) Kur'an bize yalnızca belirli hükümleri öğreten bir kitap değildir. O bize bir görev yüklemektedir. Bu görevi unuttur ve Allah ile aramızdaki ahdi bozarsak, kalplerimiz katılaştır ve Kur'an'dan gerçek yarar sağlamamız mümkün olmaz. O zaman da ilk muhataplarını gözyaşlarına boğan, onların hayatlarını

değiştiren Kur'an ayetleri bizim üzerimizde hiçbir etki göstermez. Kur'an bunu açıkça anlatmaktadır: "**Gerçekten, indirdiğimiz beyinatı (açık ayetleri) ve Huda'yı (doğru yol rehberi), Kitapta insanlara açıkladıktan sonra gizleyenler var ya. Allah onlara lanet eder. Lanetçiler de onlara lanet ederler. Ancak tövbe edenler, ıslah olanlar ve gerçeği açıklayanlar müstesna. İşte onların tövbesini kabul ederim.**" (2/159).

Oysa bizler bugün hastalıklarımızı yanlış teşhis ediyor ve çareyi başka şeylerde arıyoruz. Kur'an bu konuda da şunları söylüyor: "**Sizler kitabın bir bölümüne inanıp bir bölümünü inkâr mı ediyorsunuz? İçinizden bunları yapanların karşılığı bu dünya da zillet ve rezilliktir. Onlar ahiret günü de müthiş bir azaba uğratılacaklardır.**" (2/85).

Bugün İslam Toplumunun dünyadaki yerine bakıldığında, Kur'an'ın bu ayetiyle, ne kadar açık bir gerçeğe işaret ettiği kolayca görülecektir.

Pekâlâ Kur'an'a göre yaşamak nasıl olacaktır? Yalnızca yanlışları ortaya koymak yeterli değildir. Aynı zamanda, doğruları ve ne yapılması gerektiğini de ortaya koymak zorundayız.

Kanımızca yapılması gereken ilk şey hemen Kitabı ele alıp okumaya başlamak değildir. Ya da Kur'an üzerine ayrıntılı çalışmalara, bilimsel ve akademik araştırmalara girişmek de değildir. Yapılacak ilk iş, kişinin kendisini Allah'ı Teala'ya adamasıdır. Tüm hayatımızın bize değil, Allah'a ait olduğuna karar vermemizdir. Sahip olduğumuz her şeyin (yeteneklerimizin, enerjimizin, zihnimizin, kalbimizin, kalemimizin ve dünyevi servetimizin) O'na ait olduğuna karar vermemizdir. Yaratıcı ile yapılmış olan anlaşmaya sadık kalacağımıza söz vermemizdir. **(Allah inananlardan canlarını ve mallarını, cennet karşılığında satın almıştır). "Ve sen ahidini yerine getir ben de ahidimi yerine getireceğim"** (2/40).

İkinci olarak, Kur'an'la arkadaş olmalıyız. Onu yanımızdan hiç ayırmamalıyız. Küçücük bir zamanımız da olsa onu Kur'an'la geçirmeye çalışmalıyız. Bununla, yalnızca Kur'an'ı

kıraat etmeyi, (yüzünden okumayı), hatmetmeyi ya da entelektüel ve bilimsel çalışmaları kastetmiyoruz. Demek istediğimiz şu: Kur'an'dan ne kadar az öğrenirsek öğrenelim, onu özümlemeliyiz. Kur'an içimize işlemeli. Tek bir ayet bile okusak, o ayetle, Allah'ın bizimle konuştuğunu hissederek okumalıyız. Ve bizden ne istendiğini anlamaya çalışmalıyız. Kalbimizi ayetlere açmalıyız. Anlamaya ve ona göre davranmaya istekli olmalıyız.

Üçüncü olarak, Allah'ı Teala'nın bize yüklemiş olduğu amaca kendimizi vermeye çalışmalıyız. Yeryüzünde Allah'ın doğru yolunun emanetçiliği, insanlara karşı örnek ve şahit toplum olma görevi ve Kur'an'ın mesajın tüm insanlara eksiksiz anlatılması ve ulaştırılması amacına hayatımızı adanmalıyız.

Kanımızca, bu üç hususa riayet ettiğimiz takdirde, Kur'an'a daha fazla yaklaşmış olacağız. Sanıldığı gibi, Kur'an'ı yaşamak zor bir iş değildir. Çünkü **"Allah bizden gücümüzün üzerinde bir şeyi, imkânsız olan bir şeyi istemez..."** (2/286). Kur'an'ın davanın kolay olmadığı da bir gerçektir. Nitekim Kur'an bu konuya değiniyor ve şöyle diyor: **"Sizden önce gelenlerin durumu sizin başınıza gelmeden cennete girebileceğinizi mi sandın? Peygamber ve onunla beraber inananlar Allah'ın yardımı ne zaman' diyecek kadar darlığa ve zorluğa uğramışlar ve sarsılmışlardı. İyi bilin ki Allah'ın yardımı yakındır"** (2/214) İnanıyoruz ki bu işte Allah'ın yardımı her zaman bizimle birlikte olacaktır. **"Yollarımızda çalışıp çaba gösterenleri, elbette yollarımıza ulaştırırız."** (29/69).

Bütün mesele ilk adımı atabilmektedir. Bunun birçok örnekleri vardır. Tek kişiyle başlamış olan nice hareket, düşünce, sonradan insanlığın büyük bölümünce kabul görmüş ve dünyaya egemen olmuştur. Bunun en güzel örneği de bizzat Resulullah'ın başlatmış olduğu harekette görülmektedir.

Bizim kararlılığa, sabra ve gayrete ihtiyacımız vardır. Kur'an bizden paramızı, malımızı, zamanımızı, enerjimizi, bilgi ve becerimizi ve yeteneklerimiz istemektedir.

Hasılı, Kur'an bir bütün olarak bizi istemektedir. Ve biz kendimizi bölemeyiz. "Şu kadarı kendim için, bu kadarı Allah için" diyemeyiz. Bu bir iman Sınavıdır. **"İnananlar onlardır ki, Allah'a ve resulüne inanırlar ve şüphe etmezler. Ve Allah yolunda malları ve canları ile mücadele ederler. Onlardır sadık olanlar."** (49/15).

Hürrem MURAT/Süleyman KALKAN